

— DOCUMENT DE LUCRU INSTITUȚIONAL — DIFUZARE CONTROLATĂ —

NR. ÎNREGISTRARE	/ / 24.04.2026
CLASIFICARE INTERNĂ	INFORMATIV — DECLASIFICAT PARȚIAL — DIFUZARE CONTROLATĂ
APROBAT	
DATA COLAȚIONĂRII	24 aprilie 2026

NOTĂ DE EVALUARE STRATEGICĂ

*privind vulnerabilitățile procedurale, juridice și strategice
ale pachetului de înzestrare finanțat prin instrumentul SAFE
cu propuneri de măsuri de conformare anterior semnării contractelor*

DESTINATAR INSTITUȚIONAL

TEZA CENTRALĂ A NOTEI

Programul SAFE reprezintă cea mai mare oportunitate de modernizare a Forțelor Armate de la 1989. Prezenta notă nu solicită blocarea finanțării — solicită măsuri urgente de conformare procedurală pentru ca finanțarea SAFE să nu fie pusă în pericol prin proceduri insuficient transparente, insuficient competitive și insuficient documentate. Riscul real nu este SAFE; riscul real este implementarea sub standard care expune statul român la suspendarea, recuperarea sau condiționarea fondurilor europene.

Obiectul notei: Solicitarea reanalizării procedurilor de atribuire în cadrul a 15 (cincisprezece) proiecte SAFE-MApN, în valoare totală de 8.331,42 milioane EUR, anterior semnării contractelor (termen-limită european: 30 mai 2026).

Cadru normativ invocat: Regulamentul (UE) 2025/1106 · Decizia (UE) 2026/368 · Directiva 2009/81/CE · OUG 62/2025 (M.Of. 1086/20.11.2025) · Legea 4/2026 (M.Of. 10/09.01.2026) · OUG 21/2026 (M.Of. 248/30.03.2026) · OUG 114/2011 · OUG 124/2023 · art. 346 TFUE · Constituție art. 1 alin. (3), 16, 31, 102 alin. (3), 111, 115, 138 alin. (5), 148.

Cuprins

- I. Sinteză executivă · poziționare strategică**
- II. Cadrul normativ aplicabil**
- III. Componenta Grupului de lucru interinstituțional pentru SAFE**
- IV. Cele douăsprezece vulnerabilități identificate**
- V. Solicități documentare în temeiul art. 111 din Constituție**
- VI. Analiza căilor de atac (cinci registre paralele)**
- VII. Șapte măsuri de remediere — aplicabile până la 30 mai 2026**
- VIII. Proiect de rezoluție a forului parlamentar competent**
- IX. Concluzii — linia strategică recomandată**
- Anexa A** Lista celor 15 programe + matricea Rheinmetall
- Anexa B** Vulnerabilități secundare (10 puncte complementare)
- Anexa C** Răspundere administrativă, financiară și penală — formulare condiționată
- Anexa D** Cronologie procedurală
- Anexa E** Surse documentare și jurisprudență

I. Sintează executivă · poziționare strategică

În data de 28 aprilie 2026, [REDACTAT] urmează să se pronunțe asupra listei celor 15 proiecte de înzestrare propuse de Ministerul Apărării Naționale spre finanțare prin Instrumentul SAFE, în valoare totală de 8.331,42 milioane EUR. Termenul-limită european pentru semnarea contractelor este 30 mai 2026. Prezenta notă este redactată anticipativ, în intervalul premergător ședinței, pentru a oferi forului parlamentar competent un instrument tehnico-juridic disciplinat de evaluare anterior votului.

I.1 Linia strategică

Poziționare instituțională

Nu solicităm blocarea programului SAFE. Solicităm măsuri urgente de conformare procedurală anterior semnării contractelor, pentru a proteja statul român de riscuri juridice europene, financiare și strategice care pot conduce, în termen de 12–24 de luni, la suspendarea, condiționarea sau recuperarea fondurilor europene. Linia strategică este apărarea SAFE ca oportunitate națională.

I.2 Constatările sintetice

Prezenta notă identifică și documentează douăsprezece vulnerabilități critice — procedurale, juridice, financiare și strategice — care, dacă nu sunt remediate înaintea semnării contractelor (30 mai 2026), expun statul român la trei categorii de risc cumulativ:

1. Risc juridic-european — contestare formală a procedurilor de către Comisia Europeană (DG GROW + DG DEFIS), suspendarea finanțării și condiționarea accesului la cele 8,33 mld. EUR avizate; declanșarea unei eventuale proceduri de infringement art. 258 TFUE; sesizare ex officio a OLAF.
2. Risc penal-administrativ — declanșarea unor proceduri DNA și ANI privind atribuirea preferențială, abuzul în serviciu și favorizarea unei companii (art. 13² și art. 132 din Legea 78/2000 coroborate cu art. 297 Cod Penal); răspundere financiară individuală conform Legii 94/1992.
3. Risc strategic-suveran — instituirea unei dependențe industriale și operaționale fără precedent în NATO, prin concentrarea a 7 din 15 contracte la un singur grup industrial extern (Rheinmetall AG), cu producție majoritară pe teritoriul Ungariei.

Pe scurt, cele opt constatări sintetice cele mai grave (ordinea = severitate · forță probatorie):

1. Concentrare contractuală anormală — 5.690 mil. EUR (68,3% din pachet) sunt direcționate către un singur grup industrial (Rheinmetall AG și filialele sale), prin 7 contracte din 15. Niciun stat NATO de talie comparabilă (Polonia, Italia, Olanda, Cehia) nu prezintă o concentrare de această magnitudine.

2. Indicii consistente de restrângere nejustificată a competiției — 9 din 15 contracte sunt atribuite prin negociere fără publicare prealabilă (NFPP). Pentru cel puțin trei programe majore (MLI, SAI, pachetul naval), Cererea de Informații (RFI) ar fi fost transmisă unui număr restrâns de operatori economici sau doar unui singur operator economic, în condițiile în care alternative tehnico-industriale mature sunt notorii pe piața europeană.
3. Aparență de determinare procedurală — declarații publice ale CEO Rheimetall, declarații publice ale titularului de portofoliu și investigații de presă specializată sugerează un rezultat anticipat anterior finalizării formale a procedurilor de selecție.
4. Inflație de preț nejustificată documentar — creșteri între +10,9% și +47,4% pe parcursul a trei luni (ianuarie–aprilie 2026), recunoscute parțial public de titularul de portofoliu.
5. Reducere a scopului operațional MLI — de la 298 unități (necesar CSAT) la 232 unități (78% din necesar), cu pierdere estimată de 650–775 milioane EUR în costul de finanțare al diferenței.
6. Localizare industrială cu cifre divergente, neauditată — patru valori medii diferite (40% / 50% / 60% / 60% MLI) comunicate de același titular de portofoliu în zece zile, fără defalcare pe coduri NACE/CPV per contract.
7. Schema Mangalia — amestec între obiectivul militar de capabilitate navală și obiectivul economic de restructurare industrială (datorie istorică ≈760 mil. EUR vs. valoare contract OPV 836 mil. EUR), cu joint-venture în care statul român este acționar minoritar.
8. Programul SAI — transferat ca autoritate contractantă de la MAPN la MAI, deși cerința operațională originală este a MAPN. MAPN inițiasse și pusese programul în transparență publică. MAI și structurile de ordine publică (Jandarmerie, Poliție, SRI, SPP) au cerințe operaționale infinite mai mici pentru acest tip de armament. Transferul ridică, suplimentar, problema eligibilității SAFE pentru un program direcționat către alte structuri decât MAPN.

I.3 Cele patru cereri principale

4. Adoptarea unei rezoluții a forului parlamentar competent care, în temeiul art. 111 din Constituție, să solicite Guvernului transmiterea, în termen de 7 zile lucrătoare, a celor 18 categorii de documente identificate în Capitolul V al prezentei note, anterior oricărei aprobări parlamentare prealabile a procedurii.
5. Audierea în ședință separată a Șefului Statului Major al Apărării și a comandanților categoriilor de forțe pentru asumarea publică a soluțiilor tehnice prin avize tehnico-operative documentate.
6. Includerea, anterior semnării contractelor cadru, a unor clauze suspensive privind: (a) prețul, (b) procentajul real de localizare industrială, (c) eligibilitatea SAFE conform art. 16 din Regulament, (d) diversificarea furnizorilor.
7. Notificarea proactivă a Comisiei Europene (DG DEFIS), Curții de Conturi Europene și OLAF, anterior primei tranșe de debursare, pentru protejarea statului român împotriva unor proceduri de recuperare ulterioare prin documentarea bunei-credințe instituționale.

II. Cadrul normativ aplicabil

Examinarea procedurală a achizițiilor SAFE se face prin aplicarea simultană a patru registre normative care operează în ierarhie. Această ierarhie nu este negociabilă: o procedură validă sub OUG 62/2025 trebuie totodată să fie conformă cu Regulamentul SAFE, cu Directiva 2009/81/CE și cu prevederile constituționale aplicabile.

II.1 Nivel european

- Regulamentul (UE) 2025/1106 al Consiliului din 27 mai 2025 — instituirea SAFE; principii de transparență, tratament egal, competiție efectivă, consolidarea EDTIB; art. 16 — condiții stricte pentru operatori controlați din țări terțe;
- Decizia de punere în aplicare (UE) 2026/368 — alocarea financiară pentru România: 16,68 mld. EUR;
- Directiva 2009/81/CE — achiziții în apărare; derogări de strictă interpretare (art. 28); sarcina probei la autoritatea contractantă;
- Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene — art. 107 (ajutor de stat), art. 258 (procedură infringement), art. 287 (Curtea de Conturi Europeană), art. 346 (interes esențial de securitate);
- Regulamentul (UE, Euratom) 2018/1046 (Regulamentul Financiar) — art. 33 (utilizarea eficientă a fondurilor europene).

II.2 Nivel național

- OUG 62/2025 (M.Of. 1086/20.11.2025) — cadrul intern de implementare SAFE; art. 4 alin. (2) — derogare la NFPP; art. 6 alin. (1) — clasament 40% termen / 60% preț atunci când sunt identificați mai mulți furnizori potențiali;
- Legea 4/2026 (M.Of. 10/09.01.2026) — aprobă cu modificări OUG 62/2025;
- OUG 21/2026 (M.Of. 248/30.03.2026) — modifică OUG 62/2025 anterior împlinirii termenului-limită;
- OUG 114/2011 — achiziții în apărare și securitate;
- OUG 124/2023 — cooperare industrială (offset/transfer tehnologic), gestionată de ARCTIS — de la care SAFE-MAPN este EXCEPTAT prin OUG 62/2025;
- Legea 101/2016 — remediile în achizițiile publice; Legea 554/2004 — contenciosul administrativ;
- Legea 78/2000 — prevenirea și sancționarea faptelor de corupție; Legea 51/1991 — securitate națională; Legea 17/2014 — vânzări active strategice.

II.3 Nivel constituțional · controlul parlamentar (art. 111)

„Guvernul și celelalte organe ale administrației publice, în cadrul controlului parlamentar al activității lor, sunt obligate să prezinte informațiile și documentele cerute de Camera Deputaților, de Senat sau de comisiile parlamentare, prin intermediul președinților acestora.” — Constituția României, art. 111 alin. (1)

Această dispoziție constituțională constituie pârghia procedurală principală a forului parlamentar competent în raport cu pachetul SAFE. Nu este o opțiune politică — este o obligație constituțională a Guvernului. Refuzul transmiterii documentelor solicitate constituie încălcare directă a art. 111, sancționabilă politic prin moțiuni simplă sau, după caz, prin sesizarea CCR pe conflict juridic de natură constituțională.

Suplimentar: art. 1 alin. (3) — statul de drept; art. 16 — egalitatea în fața legii și a autorităților publice; art. 31 — dreptul la informare; art. 102 alin. (3) — componența Guvernului; art. 115 alin. (4) și (6) — limitele OUG; art. 138 alin. (5) — obligația de bună gestiune a banului public; art. 148 — integrarea în UE.

II.4 Termenul 30 mai 2026 — natură procedurală

Termenul-limită de 30 mai 2026 (art. 4 alin. (3) din Regulamentul (UE) 2025/1106) este invocat ca justificare a derogărilor procedurale. Această invocare este reversibilă pe trei nivele:

8. Nivel constituțional — urgența nu poate justifica suspendarea principiilor de transparență, egalitate și control parlamentar. Conform jurisprudenței constante a Curții Constituționale, OUG nu poate eluda dezbaterea parlamentară în chestiuni de politică publică majoră (Decizia 1.221/2008, Decizia 1.418/2009, Decizia 718/2017).
9. Nivel european — conform jurisprudenței CJUE (cauza C-275/08 Comisia c. Germania), urgența invocată nu poate fi rezultatul propriei pasivități a autorității contractante. Mecanismul SAFE este operațional din mai 2025; statul român a avut 11 luni pentru organizarea unor proceduri competitive.
10. Nivel procedural alternativ — art. 9 alin. (3) din Regulamentul SAFE prevede opțiunea achizițiilor comune cu alte state membre, care permit semnarea contractelor până la 31 decembrie 2027. Această extensie de 18 luni nu a fost analizată public, deși ar elimina majoritatea presiunilor invocate ca justificare a derogărilor.

III. Componenta Grupului de lucru interinstituțional pentru SAFE

Grupul de lucru interinstituțional pentru accesarea și implementarea instrumentului de finanțare SAFE a fost constituit prin Decizia Prim-Ministrului din 21 noiembrie 2025. Componenta nominală a membrilor permanenți, astfel cum a fost comunicată oficial, este următoarea:

Cancelaria Prim-Ministrului

- **Mihai Jurca** — șeful Cancelariei Prim-Ministrului — președinte al Grupului de lucru
- **Mihnea-Claudiu Drumea** — secretar de stat în cadrul Cancelariei Prim-Ministrului
- **Andrei-Răzvan Lupu** — consilier de stat în cadrul Cancelariei Prim-Ministrului

Administrația Prezidențială

- **Radu Burnete** — consilier prezidențial (politici economice).

Ministerul Apărării Naționale

- **Liviu-Ionuț Moșteanu** — viceprim-ministru, ministrul apărării naționale
- **Cornel-Ion Pleșa** — șeful Direcției Generale pentru Armamente din cadrul Ministerului Apărării Naționale

Ministerul Afacerilor Interne

- **Cătălin-Marian Predoiu** — viceprim-ministru, ministrul afacerilor interne
- **Raed Arafat** — secretar de stat
- **Marius-Haientz Patriche** — director adjunct, Direcția Generală de Protecție Internă

Ministerul Economiei, Digitalizării, Antreprenoriatului și Turismului

- **Radu-Dinel Miruță** — ministrul economiei, digitalizării, antreprenoriatului și turismului
- **Remus Cotuț** — consilier al ministrului

Ministerul Afacerilor Externe

- **Oana-Silvia Țoiu** — ministrul afacerilor externe.

Ministerul Finanțelor

- **Alexandru Nazare** — ministrul finanțelor.

Serviciul Român de Informații

- **Răzvan Ionescu** — director interimar al Serviciului Român de Informații.

III.1 Disfuncții de reprezentare și implicații instituționale

Examinarea componentei de mai sus, în cheie strict instituțională, evidențiază patru disfuncții ale arhitecturii decizionale, care nu privesc persoanele desemnate, ci structura mandatului colectiv:

11. Plasarea Cancelariei Primului-Ministru ca autoritate de coordonare pentru un program de înzestrare militară de 8,33 mld. EUR — peste autoritatea constituțională a MApN —

constituie o dislocare instituțională contrară principiului competenței specializate consacrate de OUG 114/2011 și art. 102 alin. (3) din Constituție. CSAT, ca for constituțional de coordonare a securității naționale, este, de regulă, organul firesc de avizare strategică.

12. Lipsa consilierului prezidențial pentru securitate națională — în locul căruia a fost desemnat consilierul prezidențial pe politici economice — este o anomalie de reprezentare pentru un program care, prin natura sa, este în primul rând un program de capabilități militare, și abia secundar un program economic.
13. Absența Șefului Statului Major al Apărării și a comandanților categoriilor de forțe — utilizatorii finali ai echipamentelor — din componența Grupului ridică problema legăturii dintre cerințele operaționale (Statement of Operational Requirements) și deciziile de selecție a furnizorilor. Cerințele militare ar trebui să preceadă decizia industrială, nu invers.
14. Absența reprezentanților direcți ai industriei naționale de apărare (Romarm, ROMAERO, Avioane Craiova, Șantierul Naval Mangalia 2 Mai, ICTCM) și a directorului ARCTIS — autoritatea statului român pentru cooperare tehnologică — este o anomalie pentru un program în care „localizarea industrială” este declarată ca obiectiv major.

Notă instituțională

Prezenta secțiune nu evaluează persoanele nominalizate, ci structura mandatului colectiv și componența instituțională. Toți membrii Grupului sunt persoane oficial învestite cu atribuțiile menționate. Evaluarea privește structura, nu persoanele.

IV. Cele douăsprezece vulnerabilități identificate

Următoarele douăsprezece vulnerabilități sunt prezentate în ordinea severității și a forței probatorii, cu indicarea, pentru fiecare, a: (a) temeiului de fapt — datele verificabile la data colaționării; (b) temeiului de drept invocat; (c) riscului asociat; (d) solicitării documentare concrete care permite forului parlamentar competent să verifice ipoteza prin documente, nu prin acuzație.

IV.1 RFI restrâns · lipsa analizei comparative documentate

Severitate: CRITICĂ

Temei de fapt

OUG 62/2025 stabilește că, atunci când autoritatea contractantă identifică unul sau mai mulți furnizori potențiali, transmite cereri de informații (RFI) acoperind cerințele operaționale, cooperarea, termenele de livrare și estimările de preț. Atunci când sunt identificați mai mulți furnizori care îndeplinesc cerințele, Grupul de Lucru întocmește clasament descrescător ponderat 40% pe termen de livrare și 60% pe preț (art. 6 alin. (1)).

Pentru cel puțin trei programe majore — MLI, SAI și pachetul naval — există indicii consistente, susținute de investigații de presă specializată (Defence Industry Europe, 16 aprilie 2026), că Cererea de Informații a fost transmisă unui număr restrâns de operatori, în condițiile existenței unor alternative tehnico-industriale mature: Hanwha Aerospace (Redback), BAE Systems Hägglunds (CV90), GDELS (ASCOD 2), Hyundai Rotem (K21) pentru MLI; Beretta, FN Herstal, CZ Group, Heckler & Koch pentru SAI; Damen Naval, Fincantieri, Naval Group pentru pachetul naval.

„De la intrarea în vigoare a OUG 62/2025, compania Beretta nu a mai primit nicio comunicare directă din partea autorităților române competente și nici nu a fost informată oficial prin canalele instituționale italiene. Sursa apreciază că este iminentă o solicitare publică formală a producătorului către Ministerul Apărării Naționale al României privind furnizarea specificațiilor complete conform OUG 62/2025 și permiterea tuturor producătorilor europeni să depună propuneri într-un proces de selecție transparent, competitiv și riguros.” — sumar al semnalării preliminare prin canale instituționale italiene, aprilie 2026

Temei de drept

- Art. 12 din Regulamentul (UE) 2025/1106 — obligația de transparență și tratament egal;
- Art. 18 din Directiva 2014/24/UE — principiul tratamentului egal și nediscriminării;
- Art. 6 alin. (1) din OUG 62/2025 — obligația clasamentului ponderat în prezența mai multor furnizori potențiali;
- Cauza CJUE C-385/02 Comisia c. Italia — derogările de la procedurile competitive sunt de strictă interpretare; sarcina probei revine autorității contractante.

Risc asociat

- Risc de suspendare a finanțării SAFE de către Comisia Europeană (art. 16 din Regulamentul SAFE — clauza de monitorizare a respectării principiilor concurențiale);
- Risc de anulare a acordurilor-cadru prin contestații CNSC sau în contencios administrativ;
- Risc de plângere formală la DG DEFIS / DG GROW din partea producătorilor excluși — anticipată, conform indiciilor colaționate, din partea producătorului Beretta.

Solicitare documentară (formulare instituțională)**Întrebarea-cheie pentru forul parlamentar**

Pe ce documente s-a fundamentat identificarea furnizorilor potențiali pentru fiecare program, în condițiile existenței unor alternative tehnice mature pe piața europeană? Care este analiza comparativă tehnico-economică care justifică, per fiecare program, transmiterea selectivă a Cererii de Informații?

IV.2 Caz pilot — programul MLI Lynx KF41

Severitate: CRITICĂ — operațională, financiară și juridică

Temei de fapt

Programul MLI — valoare 2.598,4 milioane EUR pentru 232 unități Lynx KF41 — este, prin valoare individuală, cel mai mare contract al pachetului. Trei elemente factuale converg într-un caz pilot care reprezintă, prin structura sa, întreaga procedură SAFE-MAPN:

15. Necesitar operațional original (CSAT): 298 unități. Volum SAFE: 232 unități (78%). Diferența de 66 unități urmează a fi achiziționată „prin contracte subsecvente, cel mai probabil din bugetul național”, valoare estimată 738,6 mil. EUR. Costul de finanțare suplimentar prin pierderea condițiilor SAFE (3% / 45 ani / 10 ani grație vs. ≈6,5% piață) este estimat la 650–775 milioane EUR pe orizontul ciclului de viață.
16. Preț unitar estimat ianuarie 2026: ≈10,1 mil. EUR/unitate. Preț unitar prezentat aprilie 2026: 11,2 mil. EUR/unitate. Creștere: +10,9% într-un interval de trei luni, fără șoc valutar sau de piață documentat. Recunoaștere parțială publică: declarația titularului de portofoliu la Economist Romania Government Roundtable (1–2 aprilie 2026) privind „creșteri de aproximativ 30% în plus” solicitate de unii furnizori.
17. Producția platformei Lynx KF41 este consolidată la uzina Rheinmetall din Zalaegerszeg (Ungaria), investiție realizată în 2022–2024 pentru deservirea armatei maghiare. Capacitatea „Mediaș” (Rheinmetall Automecanica SRL) este filială preluată în 2024 prin tranzacție de capital, nu o investiție industrială nouă semnificativă.

Solicitare documentară per program MLI

- Documentul Grupului de Lucru SAFE care fundamentează identificarea unui singur furnizor potențial pentru programul MLI;

- RFI-urile transmise altor potențiali furnizori europeni (sau, după caz, justificarea formală a netransmiterii);
- Analiza comparativă tehnico-economică între Lynx KF41, CV90, ASCOD 2, Redback, K21, Boxer IFV, Puma — semnată de Direcția Generală pentru Armamente și de comandantul Forțelor Terestre;
- Defalcarea contractuală a activităților industriale realizate efectiv în România: producție structurală, integrare sistem, turelă, electronică, testare, mentenanță, piese, instruire, drepturi de reparație;
- Planul de finanțare pe orizontul 2026–2035 pentru cele 66 de unități rămase în afara SAFE, cu aviz Ministerul Finanțelor;
- Structura proprietății capitalului Rheinmetall Automecanica SRL și raportul de control corporativ cu Rheinmetall Landsysteme GmbH (Germania).

IV.3 Caz separat — programul SAI și transferul anormal la MAI

Severitate: CRITICĂ — eligibilitate SAFE, control parlamentar

Temei de fapt — anomalie procedurală fundamentală

Programul Sistem Armament Individual (SAI) prezintă o anomalie procedurală fundamentală care merită tratament separat. Cronologia faptică este următoarea:

18. Programul SAI a fost INIȚIAT de Ministerul Apărării Naționale, în baza cerinței operaționale a Forțelor Armate (înlocuirea armamentului individual al unităților militare), și a fost PUS ÎN TRANSPARENȚĂ PUBLICĂ de același minister.
19. Ulterior, programul a fost TRANSFERAT ca autoritate contractantă de la MApN la MAI — în pofida faptului că cerința operațională originară este a MApN (utilizatorul final efectiv), iar Ministerul Afacerilor Interne nu utilizează acest tip de armament în volume comparabile.
20. Analiza necesarului real al MAI: structurile sub coordonarea MAI (Jandarmeria, Poliția, Trupele Speciale) utilizează predominant armament din categorii distincte (pistoale, puști de asalt în volume reduse, echipament tactic specializat). Necesarul cantitativ pentru armament de asalt în MAI/SRI/SPP este, conform datelor publice de înzestrare, infinit mai mic decât în MApN, care operează unități militare la nivel de divizii.

Întrebarea structurală

De ce un program inițiat de MApN, pus în transparență publică de MApN, pentru un necesar operațional al MApN, a fost transferat la o autoritate contractantă (MAI) care nu este utilizatorul final și care nu are nevoie operațională comparabilă? Ce justificare instituțională, tehnică sau juridică susține acest transfer?

Probleme suplimentare ridicate de transferul la MAI

21. Eligibilitate SAFE incertă. Regulamentul SAFE acoperă achiziții „de apărare”. Transferul către MAI ridică întrebarea fundamentală: armele individuale destinate Jandarmeriei,

Poliției și altor structuri MAI sunt eligibile pentru finanțare SAFE? În lipsa unei interpretări formale a Comisiei Europene, eligibilitatea este incertă și poate fi contestată de orice producător exclus sau ex officio de Comisie.

22. Cadru procedural ambiguu. OUG 62/2025 reglementează explicit achizițiile MApN. Pentru MAI, cadrul procedural se aplică prin trimitere, ceea ce creează zonă gri: care articole se aplică direct, care prin analogie? Care sunt obligațiile MAI privind RFI extins, clasamentul ponderat, transparența?
23. Origine non-UE a furnizorului favorit (SIG Sauer). SIG Sauer este o companie cu sediul și controlul în Statele Unite, prin filiala europeană SIG Sauer GmbH (DE). Conform art. 16 din Regulamentul SAFE și analizelor juridice publice (Filip & Company, aprilie 2026), operatorii controlați din țări terțe pot participa numai în condiții stricte: structura de control, localizarea infrastructurii, originea componentelor, screening FDI, garanții verificate. În cazul SIG Sauer, structura controlului american și predominanța lanțului de aprovizionare american pot depăși pragul de 35% pentru componente non-UE.
24. Vizita CEO-ului Ron Cohen (SIG Sauer) la Cugir în 14–16 aprilie 2026, anterior procedurii formale de selecție, sugerează un nivel avansat de negocieri în absența unor RFI extinse către alți producători europeni calificați (Beretta, FN Herstal, CZ Group, Heckler & Koch). Conform tipologiei OECD privind „tender rigging”, o astfel de cronologie constituie indicator clasic de aparență de pre-arrangement procedural — fără ca acest lucru să echivaleze automat cu o ilegalitate, în lipsa probelor documentare.
25. Cerere formală publică Beretta (anticipată) — semnal preliminar prin canale instituționale italiene privind intenția producătorului de a solicita formal autorităților române un proces transparent, competitiv și riguros tehnic.
26. Valoarea programului — necesar de clarificare. În documentele preliminare apare valoarea de 816,57 mil. EUR. Comunicările publice ulterioare ale titularului de portofoliu indică „aproximativ 400 și ceva de milioane mutate de la MApN la MAI”. Discrepanța de aproape 400 mil. EUR între cele două valori vehiculate trebuie clarificată oficial.

Solicitare documentară per program SAI

- Justificarea instituțională, tehnică și juridică a transferului programului SAI de la MApN la MAI;
- Documentația originală MApN privind cerința operațională a Forțelor Armate (Statement of Operational Requirements);
- Cuantificarea documentată a necesarului operațional MAI / Jandarmerie / Poliție / SRI / SPP pentru tipul de armament vizat;
- Avizul formal al Comisiei Europene (DG DEFIS) privind eligibilitatea SAFE a programului în noua structură;
- Matricea de conformitate cu art. 16 din Regulamentul SAFE pentru SIG Sauer și subcontractanții acesteia (control corporativ, localizare infrastructură, origine componente, screening FDI);
- RFI-urile transmise furnizorilor europeni alternativi (Beretta, FN Herstal, CZ Group, Heckler & Koch);

- Valoarea finală oficială a programului SAI și concilierea cu suma vehiculată public de „400 și ceva de milioane”.

IV.4 Concentrarea Rheinmetall (68,3%) — risc strategic structural

Severitate: **CRITICĂ — strategică**

Temei de fapt

Din 15 contracte, 7 contracte (46,7%) reprezentând 5.690 mil. EUR (68,3% din valoarea totală) sunt direcționate către un singur grup industrial: Rheinmetall AG. Comparția cu alți beneficiari SAFE evidențiază caracterul atipic al acestei concentrări:

Stat membru	Valoare SAFE	Furnizor dominant	Cota (%)
Polonia	≈43 mld. EUR	Hyundai/Hanwha/Lockheed/Rheinmetall (mix)	max. 25–30%
Italia	n.d.	Leonardo/Iveco/Rheinmetall (mix)	max. 35%
Spania	n.d.	Indra/Navantia/Airbus (mix)	max. 30%
Ungaria	n.d.	Rheinmetall (dominant)	≈70%
ROMÂNIA (propus)	8,33 mld. EUR	Rheinmetall + filiale	68,3%

Formulare instituțională

Concentrarea contractuală de 68,3% pe un singur grup industrial nu constituie, prin ea însăși, dovada unei ilegalități. Devine însă un risc strategic major care impune o analiză formală de dependență, securitate a aprovizionării și reziliență operațională. În termeni doctrinari NATO, depășirea pragului de 40% concentrare pe un singur furnizor pentru un portofoliu de înzestrare necesită justificare documentată și aprobare formală la nivel CSAT.

Riscuri concrete

- Lanț logistic unic — piese de schimb, mentenanță, modernizare controlate de un singur furnizor pe 30+ ani;
- Risc de șantaj contractual — furnizorul poate impune condiții abuzive în ciclul de mentenanță (cazuri F-35, Eurofighter);
- Vulnerabilitate la sancțiuni internaționale — orice eveniment care afectează Rheinmetall (cyber-atac, sancțiuni UE/SUA, decizie politică Berlin) blochează 68% din capacitatea de modernizare;
- Replicare a modelului ungar — singurul stat NATO cu concentrare comparabilă pe Rheinmetall este Ungaria, considerată în doctrina recentă a serviciilor de informații aliate ca vector de risc geopolitic prin proximitate Orbán-Putin.

Solicitare documentară

- Analiza formală de risc privind concentrarea pe Rheinmetall, semnată de Direcția Generală pentru Armamente și avizată de CSAT;
- Planul de diversificare a furnizorilor pe orizontul 2026–2035, cu țintă explicită de reducere a concentrării sub 40%;
- Avizul Direcției pentru Securitate a Lanțurilor de Aprovizionare (sau echivalent) privind reziliența operațională.

IV.5 Inflația de preț nejustificată documentar**Severitate: CRITICĂ****Temei de fapt**

Comparația dintre estimările aprobate de Guvern în ianuarie 2026 și valorile prezentate Parlamentului în aprilie 2026 indică creșteri de preț nejustificate documentar:

Program	Estim. ian. 2026	Apr. 2026	Δ abs.	Δ %
OPV (2 nave)	700 mil. EUR	836 mil. EUR	+136	+19,4%
Vedete scafandri	57 mil. EUR	84 mil. EUR	+27	+47,4%
MLI Lynx (per unitate)	≈10,1 mil. EUR/u.	11,2 mil. EUR/u.	+1,1	+10,9%
Skynex (7 sisteme)	≈350 mil. EUR (ref.)	476 mil. EUR	+126	+36%

Recunoaștere oficială parțială: la Economist Romania Government Roundtable (1–2 aprilie 2026), însuși titularul de portofoliu a declarat public:

„Când am început discuțiile despre SAFE, unii producători privați de muniție au venit cu un preț. Acum, când suntem aproape de semnare, revin cu aproximativ 30% în plus.” — titularul de portofoliu, Economist Romania Government Roundtable, 1–2 aprilie 2026

Temei de drept încălcat

- Principiul utilizării eficiente a fondurilor europene — art. 33 din Regulamentul (UE, Euratom) 2018/1046 (Regulamentul Financiar);
- Principiul proporționalității prețului contractelor de achiziții publice — art. 2 alin. (1) din OUG 114/2011;
- Obligația de bună gestiune a banului public — art. 138 alin. (5) din Constituția României.

IV.6 Reducerea scopului programului MLI cu 22%**Severitate: ÎNALTĂ — operațională și financiară**

Programul MLI, aprobat inițial de CSAT pentru 298 unități (necesar operațional cuantificat de Statul Major), a fost redus la 232 unități prin SAFE (78% din necesar). Diferența de 66 unități urmează a fi achiziționată „prin contracte subsecvente, cel mai probabil din bugetul național”, în valoare estimată de 738,6 mil. EUR.

Implicații financiare

Capital de finanțat (66 unități)	738,6 mil. EUR
Diferențial dobândă (piață vs. SAFE)	≈3,5 puncte procentuale
Orizont mediu de finanțare	≈25–30 ani
Cost suplimentar net estimat	≈ 650–775 mil. EUR

Riscul operațional este cel puțin la fel de important: dacă bugetul național nu va aloca, în orizontul 2031–2034, sumele necesare pentru cele 66 unități, Armata Română va opera o forță de luptă incompletă cu 22%, cu un lanț logistic dimensionat pentru un parc de 232 unități, dar cu unități organice ce necesitau 298 — generând disfuncții sistemice de mentenanță, training și interoperabilitate.

IV.7 Localizarea industrială — cifre contradictorii și nesustținute

Severitate: CRITICĂ — interes esențial național

Temei de fapt

Pe parcursul intervalului premergător datei prezentei note, titularul de portofoliu Apărare a oferit public mai multe valori divergente pentru gradul mediu de localizare a producției în România. Suplimentar, indiciile colaționate sugerează că, la prezentarea programată pentru 28 aprilie 2026, vor fi vehiculate alte valori divergente:

- 19 aprilie 2026 (Cluj, conferință industrie de apărare): „60% medie producție locală” — declarație publică verificată;
- 28 aprilie 2026 (anticipat — pentru ședința parlamentară): „pondere medie 50% producție locală”;
- 28 aprilie 2026 (anticipat — conferința de presă post-ședință): „40% pondere medie producție locală pentru cele 16 programe”;
- 28 aprilie 2026 (anticipat — interviu mediatic post-ședință): „60% localizare pentru MLI, restul e diferența de tehnologie din turelă care nu poate fi produsă în Ro”.

Inconsistența anticipată — un ordin de mărime de 50% între declarațiile colaționate, toate atribuite aceluiași titular de portofoliu, în același interval de timp și cu privire la același program — constituie, în sine, indicator că procente nu sunt cuantificate documentar, ci sunt valori comunicate situațional.

Vulnerabilitate adâncă — agregarea localizării

Conform art. 6 alin. (3) din OUG 62/2025, modificat prin OUG 21/2026, obligațiile de localizare pot fi agregate la nivel de portofoliu, iar nu impuse per contract individual. Această modificare normativă are o singură consecință practică:

Mecanismul de eludare prin agregare

Un furnizor poate compensa un nivel scăzut de localizare la un program major (ex. MLI: 30%) prin depășirea țintelor la un program minor (ex. mentenanță Mangalia: 90%), atingând media declarată de „50%”, dar concentrând producția reală pe componente nestrategice. Această practică, deși conformă cu cadrul derogatoriu OUG 62/2025, este incompatibilă cu spiritul Regulamentului SAFE de consolidare a EDTIB și cu interesul național de dezvoltare a capabilităților industriale strategice.

Test de falsificabilitate

În absența unor răspunsuri documentate la următoarele patru întrebări, orice cifră de localizare comunicată public este indemonstrabilă și inopozabilă:

27. Care este lista exhaustivă a sub-furnizorilor români per fiecare contract Rheinmetall?
28. Care este Indicele de Conținut Local (LCI), calculat după formula standardizată EU EDA, per contract și per fază a programului?
29. Care este valoarea adăugată brută (VAB) generată în România per euro de contract — ca raport documentat?
30. Care este structura proprietății capitalului societății producătoare locale (Rheinmetall Automecanica), în condițiile în care 72,5% este deținut de Rheinmetall Landsysteme GmbH (Germania)?

IV.8 Schema Mangalia — bail-out indirect prin SAFE

Severitate: ÎNALTĂ — financiară și suverană

Temei de fapt

Conform indiciilor colaționate privind comunicarea publică anticipată pentru 28 aprilie 2026, schema pachetului naval prevede:

- 4 nave (2 OPV + 2 vedete) construite la Șantierul Naval Mangalia 2 Mai, valoare cumulată ≈1.000 mil. EUR;
- Datoria istorică a șantierului: ≈760 mil. EUR;
- Cost de „operaționalizare” a șantierului pentru construcția navelor: ≈200 mil. EUR (20% din valoarea pachetului);
- Joint venture între statul român și Rheinmetall, cu statul român MINORITAR;
- Rheinmetall preia administrarea operațională a șantierului.

Cerere de separare analitică

Componenta Mangalia trebuie separată analitic între obiectivul militar de capabilitate navală (achiziția de OPV-uri și vedete necesare Forțelor Navale Române) și obiectivul economic de restructurare industrială (acoperirea datoriei istorice a șantierului prin contractul de construcție).

Această separare este necesară pentru a evita finanțarea indirectă, prin împrumut SAFE pe 45 de ani, a unor obligații istorice fără legătură directă cu necesarul operațional al Forțelor Navale.

Suprapunerea aproape exactă (760 mil. datorie $\approx$ 836 mil. valoare contract OPV) ridică întrebarea structurală: a fost pachetul naval dimensionat pentru a acoperi datoria, sau pentru a satisface o cerință operațională cuantificată independent de Forțele Navale? Răspunsul la această întrebare este crucial pentru determinarea naturii financiare a operațiunii — achiziție militară sau bail-out indirect mascat.

Riscuri suplimentare

- Joint venture cu participație MINORITARĂ a statului român la un șantier strategic plasat la 60 km de portul militar Constanța — pierdere potențială de control suveran asupra unei capacități critice de proiecție navală în Marea Neagră;
- Rheinmetall — companie germană — preia administrarea operațională a unei infrastructuri critice naționale (șantier capabil să construiască nave militare);
- Posibilă incidență a art. 107 TFUE (interzicerea ajutoarelor de stat ne-notificate), în ipoteza în care schema este calificată juridic ca ajutor pentru o întreprindere în dificultate.

Solicitare documentară

- Documentul Statului Major al Forțelor Navale care fundamentează necesarul operațional pentru cele 4 nave (independent de problema datoriei șantierului);
- Structura juridică a joint venture-ului — participații, drepturi de veto, administrare, securitate, clauze de retragere;
- Avizul formal al Comisiei Europene privind compatibilitatea schemei cu regulile ajutoarelor de stat (art. 107 TFUE);
- Analiza de risc privind utilizarea șantierului pentru reparații/refit la nave sub pavilion non-NATO, în viitor.

IV.9 Absența anticipată a validării militare publice

Severitate: ÎNALTĂ — instituțională

Temei de fapt

Pentru ședința parlamentară programată pentru 28 aprilie 2026 și pentru conferința de presă ulterioară a MApN, indiciile colaționate sugerează că singurul reprezentant al MApN, în afara titularului de portofoliu, prezent va fi dl. Cornel-Ion Pleșa, șeful Direcției Generale pentru Armamente — funcționar tehnic-administrativ și membru al Grupului de lucru SAFE. Indiciile mai sugerează că vor lipsi: Șeful Statului Major al Apărării; Comandanții Forțelor Terestre, Aeriene și Navale; Comandantul Comandamentului Logistic Întrunit; reprezentanți ai utilizatorilor finali ai echipamentelor.

Trei interpretări instituționale

Absența anticipată a comandanților de armă de la prezentarea unui program care va defini capabilitățile lor pentru trei decenii admite trei interpretări — toate deopotrivă îngrijorătoare:

31. Comandanții nu vor fi invitați — caz în care se confirmă că procedura este politică, nu militar-operatională, iar utilizatorii finali sunt informați despre echipamentele lor după ce decizia este luată;
32. Comandanții vor refuza să fie prezenți — caz în care există o disonanță tehnico-operativă între MAPN-decident politic și utilizatorul final, ceea ce constituie un semnal de alarmă strategic;
33. Comandanții vor fi prezenți, dar discret — caz în care comunicarea publică este deliberat structurată pentru a minimiza vizibilitatea avizelor militar-operative.

Indiferent care dintre cele trei explicații este corectă, legitimitatea funcțională a procedurii este afectată. Forul parlamentar competent are dreptul și datoria să solicite, în temeiul art. 111 din Constituție, audieri publice ale Statului Major al Apărării și ale comandanților de categorii de forțe.

Solicitare documentară

- Lista oficială de participanți la ședința Comisiilor reunite și la conferința de presă MAPN;
- Avizele tehnico-operative semnate de comandanții categoriilor de forțe pentru fiecare program;
- Statement of Operational Requirements (SOR) per fiecare program;
- Procesul-verbal CSAT cu poziția fiecărui membru asupra pachetului SAFE;
- Audiere separată, în termen de 7 zile lucrătoare, a Șefului Statului Major al Apărării și a comandanților categoriilor de forțe.

IV.10 Inversare a logicii „interes esențial de securitate"

Severitate: CRITICĂ — juridică

Procedura de negociere fără publicare prealabilă, conform art. 4 alin. (2) din OUG 62/2025, este invocată generic pentru întregul pachet, fără justificare individualizată per achiziție. Această practică contravine jurisprudenței constante a CJUE:

„Statul membru care invocă art. 346 TFUE trebuie să demonstreze, pentru fiecare măsură contestată, că aceasta este necesară pentru protejarea intereselor sale esențiale de securitate și că nu există măsuri mai puțin restrictive disponibile.” — Cauza C-615/10 Insinööritoimisto, par. 35

Aplicare la cazul concret

Pentru fiecare dintre cele 9 contracte atribuite prin negociere directă, autoritățile române ar trebui să prezinte:

34. Studiu comparativ documentat — care arată că nu există alternativă tehnică echivalentă;

35. Justificare individualizată — de ce procedura competitivă cu negociere (procedura standard SAFE conform art. 6 din OUG 62/2025) nu putea fi aplicată;
36. Test de proporționalitate — că măsura derogatorie este proporțională cu obiectivul de securitate urmărit;
37. Analiză temporală — că termenul-limită de 30 mai 2026 nu putea fi respectat printr-o procedură mai puțin restrictivă, lansată cu suficient timp în avans.

În niciunul dintre cele 9 contracte aceste justificări nu au fost prezentate public Comisiilor de Apărare. Sarcina probei revine autorităților contractante — nu opozanților procedurii. În absența probei, derogarea este, de drept, ineficace.

IV.11 OUG 21/2026 — modificarea OUG asupra OUG aprobate prin lege

Severitate: ÎNALTĂ — constituțională

Temei de fapt

OG 62/2025 — actul normativ-cadru pentru SAFE — a fost: adoptată la 20 noiembrie 2025 (M.Of. 1086); aprobată cu modificări prin Legea 4/2026 (M.Of. 10/09.01.2026); modificată din nou prin OUG 21/2026 (M.Of. 248/30.03.2026). Această secvență — Lege de aprobare urmată de OUG de modificare la doar 80 de zile — pune problema respectării prerogativei legislative a Parlamentului, așa cum este consacrată de art. 73 alin. (1) din Constituție.

Argument constituțional

Conform jurisprudenței CCR (Decizia 1.221/2008, Decizia 1.418/2009, Decizia 718/2017), Guvernul nu poate utiliza OUG pentru:

- Reglementarea unor aspecte care, prin natură, sunt rezervate Legii (drepturi fundamentale, regimul juridic al instituțiilor fundamentale, sistem electoral);
- Modificarea unei OUG aprobate prin lege, atunci când Parlamentul tocmai a stabilit un regim juridic prin Legea de aprobare;
- Eludarea dezbaterii parlamentare în chestiuni de politică publică majoră.

OG 21/2026 — care a modificat parametri esențiali ai procedurii SAFE (extinderea posibilităților de modificare a contractelor în derulare, completarea cadrului procedural pentru semnare până la 30 mai) — poate fi atacată la CCR pe motiv că aduce atingere regimului achizițiilor publice — chestiune de politică publică majoră — și a fost adoptată într-o materie deja reglementată definitiv prin Legea 4/2026.

IV.12 Excluderea ARCTIS și a mecanismului OUG 124/2023

Severitate: ÎNALTĂ — pierdere de pârgii naționale

Temei de fapt

Conform OUG 62/2025, achizițiile SAFE-MapN sunt EXCEPTATE de la mecanismul de cooperare tehnologică și industrială prevăzut de OUG 124/2023. Această excepție, deși aparent tehnică, are trei consecințe majore:

38. ARCTIS — Autoritatea pentru Cooperare Tehnologică și Industrială — nu mai are competență asupra a 8,33 mld. EUR de achiziții. Instituția specializată a statului român pentru protejarea intereselor industriale este, în fapt, marginalizată;
39. Garanțiile bancare obligatorii (3–5% din valoarea contractului), care funcționau ca pârghie de presiune asupra furnizorilor în caz de neîndeplinire, NU SE MAI APLICĂ;
40. Multiplicatorii standardizați de offset ($\times 5$ pentru transfer tehnologic, $\times 2$ pentru subcontract — așa cum sunt prevăzuți în OUG 124/2023) NU SE MAI APLICĂ. În locul lor, fiecare contract are obligații negociate ad-hoc, fără standardizare.

Estimare cantitativă a pierderii

Aplicând regimul standard OUG 124/2023 la pachetul SAFE-MApN de 8,33 mld. EUR (cu obligație de offset de 80%): obligație de offset estimată: 6,66 mld. EUR (compensare industrială pentru economia română); aplicând multiplicatorul $\times 5$ pentru transfer tehnologic: 1,33 mld. EUR de transfer tehnologic real ar fi necesari; în regimul SAFE actual, prin agregarea ad-hoc, se estimează (conform declarațiilor inconsistente ale titularului de portofoliu) un transfer real de 0,4–0,8 mld. EUR; pierderea netă pentru industria națională: 0,5–0,9 mld. EUR transfer tehnologic și industrial neîncasat.

Dezarmare unilaterală a statului român

ARCTIS — instituția specializată a statului român pentru protejarea intereselor industriale naționale în achizițiile de armament — nu mai are pârghii de control asupra unui pachet de 8,33 miliarde euro. Această excludere reprezintă, în terminologia industriei de apărare, o dezarmare unilaterală a statului român în fața furnizorilor externi.

V. Solicitări documentare în temeiul art. 111 din Constituție

În temeiul art. 111 alin. (1) din Constituția României, forul parlamentar competent are dreptul și obligația constituțională să solicite Guvernului, Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Afacerilor Interne și Cancelariei Primului-Ministru transmiterea, în termen de 7 zile lucrătoare, a următoarelor 18 categorii de documente:

41. Lista tuturor operatorilor economici identificați inițial pentru fiecare program SAFE.
42. Toate Cererile de Informații (RFI) transmise, cu destinatari, date de transmitere și termene de răspuns.
43. Toate răspunsurile primite de la operatorii economici, anonimizate dacă este necesar.
44. Documentul de analiză al Grupului de lucru SAFE pentru fiecare program, semnat de membrii Grupului.
45. Grila de evaluare 40% termen de livrare / 60% preț, acolo unde au existat mai mulți operatori potențiali.
46. Justificarea formală a selecției unui singur operator, acolo unde RFI-ul a fost transmis unui număr restrâns de furnizori.
47. Avizele tehnico-operative ale utilizatorilor finali — Forțele Terestre, Navale, Aeriene, Comandamentul Logistic Întrunit — pentru fiecare program.
48. Statement of Operational Requirements (SOR) sau cerințele operaționale pentru MLI, SAI, OPV, Skynex, Skyranger, IRIS-T, NSM, H225M, Piranha 5.
49. Analiza de preț comparativă cu achiziții similare din state NATO/UE în intervalul 2024–2026, pentru programele cu creșteri de preț peste 5%.
50. Matricea de conformitate cu art. 16 din Regulamentul SAFE pentru fiecare contractant și subcontractant relevant — control corporativ, localizarea infrastructurii, originea componentelor, screening FDI.
51. Defalcarea localizării industriale per contract (nu media pe portofoliu), cu coduri NACE/CPV.
52. Lista exhaustivă a sub-furnizorilor români per contract, cu cod fiscal, valoare contractată și descriere obiectiv.
53. Indicele de Conținut Local (LCI) calculat după metodologia EU EDA, per contract și per fază a programului.
54. Clauzele de penalitate și garanțiile de performanță contractuale pentru neîndeplinirea localizării declarate.
55. Structura juridică a joint venture-ului Mangalia — participații, drepturi de veto, administrare, securitate, clauze de retragere.
56. Justificarea instituțională, tehnică și juridică a transferului programului SAI de la MAPN la MAI; valoarea finală oficială și procedura de selecție.
57. Planul de finanțare pe orizontul 2026–2035 pentru cele 66 de unități MLI rămase în afara SAFE, cu aviz Ministerul Finanțelor.

58. Analiza formală de risc privind concentrarea pe Rheinmetall (68,3% din pachet) și planul de diversificare a furnizorilor pe orizontul 2026–2035.

Logica procedurală a celor 18 cereri

Acest set de cereri este construit pe principiul probatoriu al inversării sarcinii probei. Conform Directivei 2009/81/CE și jurisprudenței CJUE (C-385/02 Comisia c. Italia, C-615/10 Insinööritoimisto), atunci când autoritatea contractantă invocă derogări de la procedurile competitive, sarcina probei revine autorității contractante. Dacă documentele cerute există și fundamentează soluția aleasă, transmiterea lor o protejează. Dacă nu există sau nu fundamentează soluția aleasă, refuzul transmiterii este, în sine, încălcare a art. 111 din Constituție și indiciu suplimentar că procedura suferă de vicii probatorii.

VI. Analiza căilor de atac (cinci registre paralele)

Vulnerabilitățile identificate pot fi atacate prin cinci registre paralele și complementare. Materialul prezintă, pentru fiecare registru, baza legală, părțile cu calitate procesuală activă și regimul probatoriu, în limitele permise unei surse non-clasificate.

VI.1 Calea administrativă — CNSC și contencios

Conform OUG 62/2025 și Legii 101/2016 privind remediile în achiziții publice, contestația la CNSC poate fi formulată de orice operator economic care a participat sau care a avut interes în participarea la procedură și care consideră că procedura a fost organizată cu încălcarea legii. Termenul de contestare: 10 zile de la data luării la cunoștință a actului contestat. Susținerea contestației suspendă, de regulă, executarea contractului.

Părțile cu calitate procesuală activă imediată: Hanwha Defense (KR/AU), BAE Systems (UK/SE), GDELS (CH/ES), Beretta (IT — a anunțat deja intenția publică), FN Herstal (BE), CZ Group (CZ), Heckler & Koch (DE), Damen Naval (NL), Fincantieri (IT), Naval Group (FR), Nammo (NO), Diehl (DE), Nexter/CBC.

În temeiul Legii 554/2004 privind contenciosul administrativ și al Legii 101/2016, actele autorității contractante pot fi contestate în fața secțiilor de contencios administrativ și fiscal ale Curților de Apel și, în recurs, în fața Înaltei Curți de Casație și Justiție. Calitatea procesuală activă cuprinde și asociațiile profesionale (ROMIND, ASD Romania), grupuri parlamentare în cadrul controlului de legalitate, Avocatul Poporului în temeiul atribuțiilor sale generale.

VI.2 Calea constituțională — CCR

UG 21/2026 (din 26 martie 2026), care a flexibilizat suplimentar regimul achizițiilor SAFE, poate fi atacată în fața Curții Constituționale prin excepție de neconstituționalitate ridicată în cadrul unei proceduri jurisdicționale (art. 29 din Legea 47/1992). Este calea cea mai probabilă: orice contestație la CNSC sau în contencios administrativ poate include o excepție de neconstituționalitate.

Argumentele constituționale principale: OUG 21/2026 reglementează prin OUG regimul juridic al achizițiilor instituțiilor fundamentale ale statului (Forțele Armate), încălcând art. 115 alin. (6); OUG 21/2026 nu întrunește criteriile de „situație extraordinară” din art. 115 alin. (4) — termenul de 30 mai 2026 era cunoscut din mai 2025; OUG 21/2026 afectează exercițiul drepturilor unor producători europeni protejați prin TFUE și jurisprudența CJUE — element care, prin trimitere la art. 11 și art. 148 din Constituție, constituie material constituțional.

VI.3 Calea europeană — Comisia, OLAF, Curtea de Conturi UE

VI.3.1 Plângere la Comisia Europeană (DG DEFIS și DG GROW)

Conform art. 258 TFUE, Comisia Europeană poate iniția o procedură de infringement împotriva României. Plângerea poate fi formulată de orice cetățean al UE sau persoană juridică cu rezidență

în UE (formularul standard CHAP), de orice producător european exclus de facto din procedură (cale specifică prevăzută prin art. 16 din Regulamentul SAFE), sau Comisia poate acționa ex officio.

VI.3.2 Sesizare OLAF (Oficiul European de Luptă Antifraudă)

OLAF este competent să investigheze: corupție sau fraudă în proceduri de achiziție; conflicte de interese nedeclarate; declarații false; abuz în cheltuirea fondurilor UE.

Indicatorii relevanți pentru o sesizare OLAF în cazul SAFE România:

- Declarația publică a titularului de portofoliu din 1–2 aprilie 2026 privind „inflarea” prețului cu 30%, fără documentare a justificărilor;
- Vizita CEO SIG Sauer la Cugir (14–16 aprilie 2026) anterior procedurii formale de selecție;
- Concentrarea anormală de 68,3% pe un singur grup industrial în condiții de NFPP;
- Absența RFI extins documentată prin comunicatul Beretta;
- Schema joint venture Mangalia ca echivalent al unui bail-out indirect.

VI.3.3 Curtea de Conturi Europeană

ECA auditează, în temeiul art. 287 TFUE, legalitatea și regularitatea utilizării fondurilor UE. Pentru SAFE, ECA va emite, conform Regulamentului 2025/1106, rapoarte speciale anuale. Notificarea proactivă a ECA cu privire la situația procedurală — anterior primei tranșe de debursare — protejează statul român împotriva unor recuperări ulterioare prin documentarea bunei-credințe și plasează răspunderea pentru remediere pe Comisia Europeană, nu pe statul beneficiar.

VI.4 Calea penală — DNA și parchet

Conform art. 13¹ din Legea 78/2000, faptele de natură coruptă săvârșite în legătură cu fonduri europene sunt de competența Direcției Naționale Anticorupție. Pentru fapte care nu se încadrează în competența DNA dar care au caracter penal, competența revine Parchetului de pe lângă instanțele competente material. Ipotezele penale relevante sunt enumerate, cu caracter strict condiționat, în Anexa C — cu mențiunea expresă că prezenta notă nu constituie acuzație penală sau sesizare penală.

VI.5 Calea politică — Parlament

Forul parlamentar competent dispune de mai multe instrumente:

59. Comisie de anchetă parlamentară. Conform regulamentului Camerei Deputaților (art. 73) și al Senatului, o comisie de anchetă poate fi creată prin hotărâre a uneia din Camere, la cererea unui grup parlamentar sau a 50 de deputați / 25 de senatori.
60. Moțiune simplă. Conform Regulamentului celor două Camere, o moțiune simplă poate fi depusă împotriva unui ministru. Adoptarea ei nu produce efecte juridice obligatorii, dar are valoare politică substanțială.

61. Audieri parlamentare extinse. Comisiile reunite pot solicita audieri suplimentare cu participarea utilizatorilor finali (comandanții categoriilor de forțe) și a unor experți independenți.
62. Refuzul plenului. În ipoteza în care lista programelor SAFE va fi supusă votului plenului reunit, parlamentarii pot solicita amendamente și, în caz extrem, refuzul aprobării anumitor programe în forma actuală.

VII. Șapte măsuri de remediere — aplicabile până la 30 mai 2026

Următoarele șapte măsuri sunt aplicabile în intervalul 28 aprilie – 30 mai 2026, fără pierderea finanțării europene, și remediază integral cele 12 vulnerabilități identificate. Ele nu necesită renegocierea Regulamentului (UE) 2025/1106 sau a Deciziei (UE) 2026/368, ci doar exercitarea prerogativelor de control parlamentar prevăzute de Constituție.

Măsura 1 — Audiere publică a Statului Major al Apărării

Convocarea în Comisiile reunite de Apărare a Șefului Statului Major al Apărării și a celor patru Comandanți de categorii de forțe, în temeiul art. 111 din Constituție, pentru:

- Prezentarea Statement of Operational Requirements (SOR) per fiecare program;
- Prezentarea avizului tehnico-operativ semnat de utilizatorul final, per program;
- Prezentarea analizei comparative cu alternativele tehnice (CV90, ASCOD 2, Redback, K21 pentru MLI; Beretta, FN Herstal, CZ pentru SAI; etc.);
- Răspunsul direct la întrebarea: utilizatorul final consideră că soluția selectată este OPTIMĂ, sau doar ACCEPTABILĂ?

Măsura 2 — Transmiterea publică a documentelor de fundamentare

Solicitarea oficială către Cancelaria Prim-Ministrului și MAPN, în temeiul art. 111 din Constituție și al Legii 544/2001, a:

- Tuturor proceselor-verbale ale Grupului de lucru SAFE (declasificate parțial, cu protejarea elementelor strict confidențiale);
- Tuturor RFI emise per program (cui s-a transmis, conținut, răspunsuri primite);
- Tuturor analizelor de cost per program, cu indicarea reperelor de piață utilizate;
- Tuturor avizelor ARCTIS per contract.

Măsura 3 — Cerință de divulgare publică a Indicelui de Conținut Local

Forul competent să adopte amendament care impune ca, anterior semnării oricărui contract SAFE-MAPN, autoritatea contractantă să publice, per contract:

- Indicele de Conținut Local (LCI) calculat după metodologia EU EDA;
- Lista exhaustivă a sub-furnizorilor români (cu cod fiscal, valoare contract, descriere obiectiv);
- Calendarul de execuție a obligațiilor de localizare, defalcat pe ani;
- Mecanismul de sancțiune în caz de neîndeplinire.

Măsura 4 — Reactivarea ARCTIS

Adoptarea unei moțiuni a forului parlamentar competent prin care se solicită Guvernului:

- Reintegrarea ARCTIS în arhitectura procedurală SAFE-MAPN, cel puțin în calitate de organism de aviz;

- Aplicarea multiplicatorilor standardizați de offset (×5 TT, ×2 subcontract) și la achizițiile SAFE;
- Restabilirea garanțiilor bancare obligatorii pentru contractele de peste 100 mil. EUR.

Măsura 5 — Plafon de concentrare per furnizor

Adoptarea unei moțiuni prin care se solicită Guvernului ca niciun furnizor să nu poată concentra mai mult de 40% din valoarea totală a achizițiilor SAFE-MApN, pentru a respecta principiul diversificării lanțurilor de aprovizionare consacrat de Considerentul 30 al Regulamentului SAFE. Dacă pragul este depășit (cum este cazul: 68,3% la Rheinmetall), Guvernul este invitat să rebalanseze prin redirecționarea a cel puțin 28 procente către alți furnizori (Hanwha, BAE, GDELS, Beretta, FN Herstal, Thales, MBDA etc.).

Măsura 6 — Extinderea termenului prin opțiunea „achiziții comune”

Solicitarea Guvernului de a analiza, pentru contractele care nu pot fi negociate riguros până la 30 mai 2026, conversia în achiziții comune cu state membre partenere (Polonia, Cehia, Slovacia, statele baltice), care permit semnarea până la 31 decembrie 2027. Această opțiune este consacrată de art. 9 alin. (3) din Regulamentul SAFE și nu produce pierderea finanțării.

Măsura 7 — Comisie de anchetă parlamentară

Constituirea unei Comisii de anchetă parlamentară mixte (Cameră + Senat) pentru programul SAFE-MApN, cu următoarele obiective:

- Verificarea respectării principiilor concurențiale în procedurile de RFI și negociere;
- Investigarea creșterilor de preț de 30% și a justificării lor documentare;
- Audierea funcționarilor implicați în Grupul de lucru SAFE;
- Audierea reprezentanților ofertanților excluși (Hanwha, BAE, GDELS, Beretta, FN Herstal);
- Elaborarea unui raport public, cu recomandări obligatorii pentru Guvern.

VIII. Proiect de rezoluție a forului parlamentar competent

Pe baza analizei prezentate în Capitolele I–VII, prezenta notă propune adoptarea, anterior oricărei aprobări parlamentare prealabile a procedurii SAFE, a unei rezoluții cu următorul conținut orientativ:

PROIECT DE REZOLUȚIE

AVÂND ÎN VEDERE valoarea totală a pachetului de înzestrare propus pentru finanțare prin Instrumentul SAFE (8.331,42 milioane EUR) și impactul deciziei asupra capacităților operaționale ale Forțelor Armate Române pe orizontul a trei decenii;

AVÂND ÎN VEDERE caracterul angajator al împrumutului SAFE (16,68 mld. EUR alocate României) pe orizontul a 45 de ani;

AVÂND ÎN VEDERE indiciile semnificative privind: (a) restrângerea nejustificată a competiției pentru cel puțin trei programe majore; (b) concentrarea contractuală anormală de 68,3% pe un singur grup industrial; (c) creșteri de preț de până la 30% nejustificate documentar; (d) cifre divergente privind localizarea industrială;

AVÂND ÎN VEDERE absența anticipată a validării publice a soluțiilor tehnice de către Șeful Statului Major al Apărării și comandanții categoriilor de forțe;

AVÂND ÎN VEDERE prevederile art. 111 din Constituția României privind dreptul forului parlamentar competent de a solicita informații și documente;

FORUL PARLAMENTAR COMPETENT,

Articolul 1. Solicită Guvernului României, Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Afacerilor Interne și Cancelariei Primului-Ministru transmiterea, în termen de 7 zile lucrătoare, a celor 18 categorii de documente identificate în Capitolul V al notei tehnico-juridice anexate prezentei rezoluții.

Articolul 2. Solicită convocarea, în ședință separată, în termen de maximum 14 zile, a Șefului Statului Major al Apărării și a comandanților Forțelor Terestre, Navale și Aeriene, pentru asumarea publică, prin avize tehnico-operative documentate, a soluțiilor tehnice propuse.

Articolul 3. Solicită Guvernului ca, anterior semnării contractelor cadru SAFE, să introducă în acestea clauze suspensive privind: (a) prețul, defalcat pe componente comparabile cu achiziții similare din state NATO/UE; (b) procentajul de localizare industrială per contract, cu Indice de Conținut Local conform metodologiei EU EDA; (c) eligibilitatea SAFE conform art. 16 din Regulament; (d) un plan de diversificare a furnizorilor cu țintă de reducere a concentrării sub 40% pe un singur grup industrial.

Articolul 4. Solicită Guvernului analiza formală a opțiunii prevăzute la art. 9 alin. (3) din Regulamentul SAFE — conversia anumitor contracte în achiziții comune cu state membre

partenere, cu termen extins de semnare până la 31 decembrie 2027 — și prezentarea concluziilor înaintea expirării termenului de 30 mai 2026.

Articolul 5. Mandatează Birourile permanente să notifice proactiv Comisia Europeană (DG DEFIS), Curtea de Conturi Europeană și Oficiul European de Luptă Antifraudă cu privire la procedurile interne adoptate, pentru documentarea bunei-credințe instituționale anterior primei tranșe de debursare.

Articolul 6. Constituie o comisie parlamentară de monitorizare a execuției contractelor SAFE, cu mandat de raportare trimestrială asupra: prețurilor finale, procentajelor de localizare reale, conformității SAFE art. 16 și execuției obligațiilor de transfer tehnologic.

Articolul 7. Aprobarea parlamentară prealabilă a procedurilor SAFE-MApN este condiționată de transmiterea documentelor solicitate la art. 1 și de includerea clauzelor suspensive prevăzute la art. 3 în contractele cadru.

IX. Concluzii — linia strategică recomandată

Programul SAFE reprezintă, indiscutabil, cea mai mare oportunitate de modernizare a Armatei României de la 1989 încoace. Refuzul utilizării finanțării de 16,68 mld. EUR ar fi o eroare istorică. Dar la fel de istorică ar fi și acceptarea oricărei forme de execuție a programului, fără remedierea vulnerabilităților fundamentale identificate.

Există o îndatorire dublă, simultană și non-conflictuală:

63. Ratificarea finanțării — pentru că este vital pentru securitatea națională în contextul agresiunii ruse;
64. Garantarea unei execuții care respectă, în literă și spirit, principiile europene și interesul național — pentru că, altfel, transformăm o oportunitate strategică într-o vulnerabilitate suverană pe 45 de ani.

Concluzia operativă a notei

Cele douăsprezece vulnerabilități identificate în prezentul material nu sunt opinii — sunt fapte verificabile, susținute juridic și documentar prin surse publice. Cele șapte măsuri de remediere propuse nu blochează programul, ci îl protejează. Toate sunt aplicabile în intervalul rămas, fără pierderea unui singur euro din finanțarea SAFE. România merită să fie protejată — și de furnizorii externi care își umflă prețurile cu 30%, și de propria sa grabă birocratică care confundă presiunea de timp cu necesitatea, și concentrarea decizională cu eficiența.

IX.1 Ce este ireversibil

- Termenul-limită SAFE de 30 mai 2026 nu poate fi mutat (Regulament UE);
- Decizia (UE) 2026/368 stabilește alocarea financiară a României (16,68 mld. EUR);
- Aprobarea CSAT pentru pachet a fost obținută anterior prezentării în Comisii;
- Negocierile bilaterale cu producătorii sunt avansate — unele în faza finală.

IX.2 Ce este încă reversibil

- Lista exactă a furnizorilor per program (până la semnarea contractelor cadru SAFE);
- Procentajele reale de localizare (până la semnătura „Notice of Award”);
- Structura joint venture-ului Mangalia (până la due diligence final);
- Parametrii tehnici ai contractelor (specificațiile sunt încă în redactare);
- Volumul programului MLI (re-includerea celor 66 unități în SAFE);
- Includerea unor clauze de protecție a interesului național (penalități pentru nelocalizare, drepturi de veto, golden share);
- Conversia anumitor contracte în achiziții comune cu termen extins la 31 decembrie 2027;
- Diversificarea pe furnizori prin re-direcționarea unor programe NFPP-Rheinmetall către alternative europene.

Anexa A — Lista celor 15 programe + matricea Rheinmetall

A.1 Pachetul programat pentru avizare la 28 aprilie 2026

#	Program	Furnizor	Val. (mil. EUR)	Procedură
1	Piranha 5 (139 buc., et. I)	GDELS Romania	831,2	Negociere directă
2	Platforme transport (1.115)	IVECO Defence	344,4	Negociere directă
3	Centru op. tactice ap. ae. (2)	n.s.	160,0	Achiziție comună (DE)
4	Vedete intervenții scafandri (2)	NVL/Rheinmetall Naval	84,0	Negociere directă
5	Nave patrulare maritimă OPV (2)	NVL/Rheinmetall Naval	836,0	Negociere directă
6	Elicoptere multi-misiune H225M (12)	Airbus Helicopters	852,0	Achiziție comună (FR)
7	Sistem NSM (7+48 rachete)	Kongsberg	207,0	Achiziție comună (NO)
8	MLI Lynx KF41 (232)	Rheinmetall Automecanica	2.598,4	Negociere directă
9	Sistem Skynex (7)	Rheinmetall Italia	476,0	Negociere directă
10	Sistem Skyranger 35 (2)	Rheinmetall Italia	470,0	Negociere directă
11	Radare Gap Filler (12)	Thales (probabil)	258,0	Achiziție comună (FR)
12	SBAMD-MR / IRIS-T (3)	Diehl Defence	547,83	Achiziție comună (DE)
13	Muniții loitering (70 sist.)	WB Group (Warmate)	147,0	Achiziție comună (PL)
14	CIWS Millennium (2)	Rheinmetall Italia	36,0	Negociere directă
15	Muniție 35mm (401.760 buc.)	Rheinmetall Waffe Munition	450,0	Negociere directă
	TOTAL PACHET		8.297,83	15 contracte

Notă: Suplimentar față de cele 15 contracte de mai sus, programul Sistem Armament Individual (SAI) — valoare necesar a fi clarificată oficial (vehiculate public 816,57 mil. EUR și, ulterior, „aproximativ 400 și ceva de milioane”) — a fost transferat ca autoritate contractantă de la MAPN la MAI și NU face obiectul ședinței parlamentare programate pentru 28 aprilie 2026. Rândurile cu fundal evidențiat indică contractele alocate grupului Rheinmetall (7 din 15).

A.2 Matricea Rheinmetall

Filială Rheinmetall	Programul (programele)	Valoare (mil. EUR)
Rheinmetall Automecanica SRL	MLI Lynx KF41 (232 buc.)	2.598,4

Filială Rheinmetall	Programul (programele)	Valoare (mil. EUR)
Rheinmetall Italia S.p.A.	Skynex (7) + Skyranger 35 (2) + CIWS Millennium (2)	982,0
NVL B.V. & Co. KG / Rheinmetall Naval Systems	OPV (2) + Vedete scafandri (2)	920,0
Rheinmetall Waffe Munition GmbH	Muniție 35mm (401.760 buc.)	450,0
TOTAL Rheinmetall	7 contracte din 15	5.690,4 (68,3%)

Sub aspect de control corporativ, Rheinmetall AG (Düsseldorf, DE) deține peste 90% din pachetele de acțiuni ale tuturor filialelor menționate. Deciziile strategice (politica de producție, structura de preț, alocarea capacităților) se iau la nivelul societății-mamă din Düsseldorf, ceea ce înseamnă că, în termeni operaționali și juridici, cele 7 contracte sunt expuse pe o singură entitate de control.

Anexa B — Vulnerabilități secundare (10 puncte complementare)

Următoarele vulnerabilități nu au fost incluse în corpul principal pentru a păstra disciplina argumentului celor 12 puncte centrale, dar sunt complementare și pot fi invocate procedural în orice moment al dezbaterii parlamentare sau al procedurilor administrative ulterioare.

B.1 Inflația de preț nejustificată documentar — sumar tabelar

Program	Estim. ian. 2026	Apr. 2026	Δ abs.	Δ %
OPV (2 nave)	700 mil. EUR	836 mil. EUR	+136	+19,4%
Vedete scafandri	57 mil. EUR	84 mil. EUR	+27	+47,4%
MLI Lynx (per unitate)	≈10,1 mil. EUR/u.	11,2 mil. EUR/u.	+1,1	+10,9%
Skynex (7 sisteme)	≈350 mil. EUR (ref.)	476 mil. EUR	+126	+36%

B.2 Reducerea scopului MLI cu 22%

Reducerea de la 298 la 232 unități (78% din necesar CSAT) generează pierdere de finanțare avantajoasă estimată 650–775 milioane EUR pe orizontul ciclului de viață și risc operațional de batalion-flotă incompletă în orizontul 2031–2034.

B.3 Excluderea ARCTIS și a mecanismului OUG 124/2023

Achizițiile SAFE-MapN sunt EXCEPTATE de la mecanismul de cooperare tehnologică gestionat de ARCTIS. Consecință: pierdere de pârgii standard (garanții bancare obligatorii, multiplicatori de offset ×5 TT / ×2 subcontract). Pierdere netă pentru industria națională: 0,5–0,9 mld. EUR transfer tehnologic real neîncasat.

B.4 OUG 21/2026 — modificarea OUG asupra OUG aprobate prin lege

Secvența OUG 62/2025 (20.11.2025) → Legea 4/2026 (09.01.2026) → OUG 21/2026 (30.03.2026) ridică problema constituționalității utilizării OUG pentru modificarea unei legi recent adoptate de Parlament. Jurisprudența CCR aplicabilă: Decizia 1.221/2008, Decizia 1.418/2009, Decizia 718/2017. OUG 21/2026 poate fi atacată la CCR prin excepție de neconstituționalitate ridicată în orice procedură jurisdicțională.

B.5 Componenta monolitică a Grupului de lucru SAFE

Conform investigației Jurnalul.ro (24 noiembrie 2025) și a analizei prezentate la Capitolul III, Grupul de lucru SAFE este compus exclusiv din reprezentanți ai unui singur cluster politic (USR + PNL + REPER + Cotroceni), fără participarea altor parteneri instituționali, fără consilierul prezidențial pe securitate națională (în loc s-a desemnat consilierul pe politici economice), fără reprezentanți direcți ai industriei naționale de apărare și fără directorul ARCTIS.

B.6 Inversare a logicii „interes esențial de securitate"

Procedura NFPP este invocată generic, fără justificare individualizată per achiziție. Conform CJUE C-615/10 *Insinööritoimisto*, art. 346 TFUE trebuie justificat per măsură, cu test de proporționalitate, analiză comparativă, analiză temporală. În niciunul dintre cele 9 contracte aceste justificări nu au fost prezentate public.

B.7 Calea europeană — Comisia, OLAF, Curtea de Conturi UE

- Plângere formală art. 258 TFUE — DG GROW + DG DEFIS;
- Sesizare OLAF — corupție / fraudă / conflicte de interese / abuz în cheltuirea fondurilor UE;
- Audit ECA art. 287 TFUE — rapoarte speciale anuale conform Regulamentului SAFE.

B.8 Calea constituțională — CCR

Excepție de neconstituționalitate ridicată în cadrul oricărei proceduri jurisdicționale (art. 29 din Legea 47/1992). Argumentele principale: OUG 21/2026 încalcă art. 115 alin. (6); nu întrunește criteriile de „situație extraordinară" din art. 115 alin. (4); afectează drepturi protejate prin TFUE și jurisprudența CJUE (art. 11 și art. 148 din Constituție).

B.9 Calea administrativă — CNSC și contencios

Conform Legii 101/2016, contestația la CNSC poate fi formulată de orice operator economic interesat. Termen: 10 zile. Părți cu calitate procesuală activă: Hanwha, BAE, GDELS, Hyundai Rotem, Beretta, FN Herstal, CZ Group, Heckler & Koch, Damen, Fincantieri, Naval Group, Nammo, Diehl, Nexter.

B.10 Calea politică — instrumente parlamentare

- Comisie de anchetă parlamentară (regulamentele celor două Camere);
- Moțiune simplă împotriva titularului de portofoliu;
- Audieri parlamentare extinse cu utilizatorii finali;
- Refuzul plenului — amendamente sau respingerea anumitor programe în forma actuală.

Anexa C — Răspundere administrativă, financiară și penală — formulare condiționată

Statutul juridic al prezentei anexe

Prezenta anexă NU constituie acuzație penală, sesizare penală sau prejudiciu de fapt asupra unei persoane determinate. Constituie analiză juridică obiectivă a riscurilor de răspundere individuală care ar putea decurge, în ipoteza în care documentele solicitate în Capitolul V nu pot fi transmise sau confirmă vicii procedurale. Această anexă este complementară Capitolului V (cereri documentare) și are valoare disuasivă: documentează că persoanele cu atribuții în procedura SAFE sunt avizate, anterior semnării contractelor, asupra ipotezelor de răspundere care le pot reveni individual.

C.1 Răspundere administrativă

- Art. 24 din Legea 24/2000 privind normele de tehnică legislativă — răspunderea administrativă pentru elaborarea unor acte normative cu vicii de fond sau formă;
- Răspundere disciplinară conform Legii 188/1999 (Statutul funcționarilor publici) și Legii 477/2004 (Codul de conduită) pentru funcționarii implicați în Grupul de lucru SAFE;
- Răspundere contravențională pentru încălcări ale Legii 98/2016 (achiziții publice — cadru general) și Legii 101/2016 (remediile în achiziții publice).

C.2 Răspundere financiară

- Art. 1 din Legea 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a României — răspunderea pentru cheltuirea inefficientă a banului public;
- Art. 287 TFUE și Regulamentul Financiar UE 2018/1046 — răspunderea financiară pentru utilizarea defectuoasă a fondurilor UE;
- Răspundere patrimonială individuală conform Codului Civil pentru prejudiciile aduse statului prin încălcarea atribuțiilor de serviciu.

C.3 Răspundere penală — ipoteze condiționate

În ipoteza în care documentele solicitate în Capitolul V confirmă că furnizorii alternativi au fost excluși fără fundament tehnic documentat sau că procedura a fost organizată cu încălcarea principiilor de transparență și egalitate de tratament, persoanele cu atribuții decizionale pot atrage răspundere penală individuală în următoarele ipoteze:

Articol	Pedeapsă	Aplicabilitate condiționată
Art. 297 Cod Penal — abuz în serviciu	2–7 ani	Pentru încălcarea OUG 62/2025 cu știință, în ipoteza în care lipsa RFI extins generează prejudiciu sau avantaj

Articol	Pedeapsă	Aplicabilitate condiționată
		nepatrimoniat unei părți. Calificare doctrinară: încălcare a atribuției de serviciu cu producerea unei pagube sau a unui folos pentru altă persoană.
Art. 13² Legea 78/2000	3–10 ani	Folosirea funcției pentru obținerea de avantaje în favoarea unei companii — ipoteză aplicabilă funcționarilor cu atribuții în alegerea furnizorilor, în ipoteza unei probări documentare ulterioare.
Art. 132 Legea 78/2000	2–8 ani	Favorizarea unui ofertant în proceduri de achiziție publică prin transmiterea selectivă a specificațiilor sau prin acceptarea de termeni în afara cadrului legal. Competență DNA conform art. 13 ¹ .
Art. 257 Cod Penal — trafic de influență	2–7 ani	Mediere a unui avantaj în schimbul unei contraprestații, fie și indirecte. Ipoteză secundară, condiționată de probarea unei contraprestații.
Art. 298 Cod Penal — neglijență în serviciu	1–5 ani	Ipoteză secundară, în lipsa intenției — culpă în organizarea procedurii care a generat prejudiciu (de exemplu, inflația de preț nejustificată documentar sau pierderea finanțării SAFE prin proceduri necompetitive).
Art. 22 Legea 656/2002	3–10 ani	Spălare de bani — pentru ipoteza în care diferențele de preț (de exemplu, datoria istorică Mangalia stinsă prin contract SAFE) sunt utilizate pentru a stinge obligații preexistente, în condițiile în care originea fondurilor (împrumut UE) este disimulată.

C.4 Categorii de persoane potențial vizate

Răspunderea penală individuală este, prin natura sa, personală și subiectivă. Următoarele categorii de persoane au atribuții decizionale relevante în procedura SAFE-MaPn și pot, în ipoteza unei probări ulterioare, atrage răspundere individuală:

- Membrii Grupului de lucru SAFE constituit prin decizia premierului din 21 noiembrie 2025 (a se vedea Capitolul III pentru componența nominală);
- Conducătorii Direcției Generale pentru Armamente (DGA) din MaPn;
- Funcționarii desemnați să întocmească documentația de procedură și RFI-urile;
- Persoanele care au semnat avizele tehnice pentru selectarea furnizorilor;
- Membrii CSAT cu atribuții în avizarea pachetului SAFE.

C.5 Caracterul disuasiv al prezentei anexe

Avertizare instituțională

Prezenta anexă produce, prin transmiterea sa către forul parlamentar competent anterior datei de 28 aprilie 2026, efectul juridic al avertizării instituționale a persoanelor cu atribuții în procedura SAFE-MaPn asupra ipotezelor de răspundere care le pot reveni individual. Această avertizare

excluse, în orice procedură ulterioară, invocarea bunei-credințe sau a necunoașterii cadrului juridic aplicabil. Persoanele care, după data prezentei note, continuă procedura în forma actuală fără a remedia vulnerabilitățile identificate își asumă, prin tăcere instituțională, riscurile de răspundere documentate aici.

C.6 Formulare consacrată pentru documentul transmis Comisiei

„În ipoteza în care documentele solicitate confirmă că furnizorii alternativi au fost excluși fără fundament tehnic documentat sau că procedura a fost organizată cu încălcarea principiilor de transparență și egalitate de tratament, situația poate genera inclusiv riscuri de răspundere administrativă, financiară sau penală individuală pentru persoanele cu atribuții decizionale, conform legislației române în vigoare și jurisprudenței aplicabile.” — formulare instituțională recomandată

Anexa D — Cronologie procedurală

Data	Eveniment
27 mai 2025	Adoptarea Regulamentului (UE) 2025/1106 (SAFE) de Parlamentul European și Consiliul UE.
septembrie 2025	Constituirea Grupului de lucru SAFE în cadrul Cancelariei Primului-Ministru.
noiembrie 2025	Vizită oficială a delegației Rheinmetall la București — întâlniri cu MApN și Cancelaria PM.
20 noiembrie 2025	OUG 62/2025 — publicare în Monitorul Oficial nr. 1086.
21 noiembrie 2025	Decizia premierului — constituirea Grupului de lucru SAFE (componența nominală în Capitolul III).
24 noiembrie 2025	Investigația Jurnalul.ro privind componența Grupului de lucru.
9 ianuarie 2026	Legea 4/2026 — aprobare cu modificări a OUG 62/2025 (M.Of. 10).
ianuarie 2026	Aprobare în Guvern a listei inițiale: 21 programe · 9,53 mld. EUR.
11 februarie 2026	Decizia (UE) 2026/368 — alocarea financiară a României: 16,68 mld. EUR.
februarie-martie 2026	Negocieri bilaterale neformale Rheinmetall-MApN.
1-2 aprilie 2026	Declarația titularului de portofoliu la Economist Romania Roundtable: „creșteri de 30%”.
9 aprilie 2026	OUG 21/2026 — flexibilizare procedurală suplimentară (M.Of. 248).
14-16 aprilie 2026	Vizită CEO SIG Sauer (Ron Cohen) la Cugir, anterior procedurii formale SAI.
16 aprilie 2026	Defence Industry Europe publică analiza: doar Rheinmetall a primit RFI pe MLI.
19 aprilie 2026	Conferință industrie de apărare Cluj — declarația „60% medie producție locală”.
22-25 aprilie 2026	Declarații suplimentare divergente privind localizarea (60% / 50%).
23 aprilie 2026	DefenseRomania — declarația „11 contracte în 4 săptămâni”.
24 aprilie 2026	DATA PREZENTEI NOTE DE EVALUARE STRATEGICĂ — colaționarea finalizată.
28 aprilie 2026 (anticipat dimineață)	Comunicare publică anticipată din partea producătorului Beretta — semnalată prin canale instituționale italiene.
28 aprilie 2026 (programat 14:00)	Ședință parlamentară programată — vot raport SAFE (lista de 15 programe · 8,33 mld. EUR).
28 aprilie 2026 (programat seară)	Conferință de presă MApN — programată ulterior ședinței parlamentare.
mai 2026	Etapă estimată: vot în plenul reunit + semnarea contractelor cadru.
30 mai 2026	Termenul-limită SAFE — alternativ, prin opțiunea achizițiilor comune (art. 9 alin. (3)), termen extins la 31.12.2027.

Anexa E — Surse documentare și jurisprudență

E.1 Cadru european

- Regulamentul (UE) 2025/1106 al Consiliului din 27 mai 2025 — instituire SAFE;
- Decizia de punere în aplicare (UE) 2026/368 — alocare România 16,68 mld. EUR;
- Directiva 2009/81/CE — achiziții în apărare și securitate;
- Directiva 2014/24/UE — principiile generale ale achizițiilor publice;
- Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene — art. 107, 258, 287, 346;
- Regulamentul Financiar (UE, Euratom) 2018/1046.

E.2 Cadru național

- Constituția României — art. 1 alin. (3), 11, 16, 31, 102 alin. (3), 111, 115, 138 alin. (5), 148;
- OUG 62/2025 (M.Of. 1086/20.11.2025);
- Legea 4/2026 (M.Of. 10/09.01.2026);
- OUG 21/2026 (M.Of. 248/30.03.2026);
- OUG 114/2011, OUG 124/2023;
- Legea 98/2016, Legea 101/2016, Legea 554/2004;
- Legea 78/2000 — art. 13¹, 13², 132;
- Legea 51/1991, Legea 17/2014;
- Legea 47/1992, Legea 94/1992, Legea 656/2002;
- Codul Penal — art. 257, 297, 298;
- Legea 187/2012 privind aplicarea în timp a legii penale.

E.3 Jurisprudență CJUE

- C-26/03 Stadt Halle — strictă interpretare a derogărilor;
- C-275/08 Comisia c. Germania — urgența auto-indusă;
- C-385/02 Comisia c. Italia — sarcina probei la autoritatea contractantă;
- C-615/10 Insinööritoimisto — art. 346 TFUE per măsură, nu generic;
- C-187/16 Comisia c. Austria — proporționalitate în achiziții de apărare.

E.4 Jurisprudență CCR

- Decizia 1.221/2008 — limitele OUG;
- Decizia 1.418/2009 — domenii rezervate Legii;
- Decizia 718/2017 — neutilizarea OUG pentru modificarea unei legi recent adoptate.

PROCESAT:

AVIZAT:

— SFÂRȘIT —